

NOTAT

23. juni 2011
J.nr. 3401/1001-3228
Ref. JMOE

Energistrategi 2050 og anvendelsen af biomasse

I forbindelse med omstillingen til uafhængighed af fossile brændsler må det forventes, at anvendelsen af biomasse til energi- og transportformål vil blive øget markant.

I den forbindelse vil det være centralt at sikre, at biomassen udnyttes effektivt og bæredygtigt.

Effektiv udnyttelse sikres generelt ved at sikre de rette incitamenters på tværs af anvendelsesmuligheder. Som det fremgår af Energistrategi 2050, vil regeringen derfor gennemføre en analyse af anvendelsen og udnyttelsen af biomasse til energimæssige formål i Danmark. Analysen skal fokusere på, om der er de rette rammevilkår for en effektiv og miljømæssigt bæredygtig anvendelse af biomasseressourcer i den danske energiforsyning. Analysen skal udarbejdes med henblik på en langsigtet strategi for vilkårene for anvendelse af biomasse til energiformål og inddrage erfaringer fra andre lande.

Danmark står kun for en meget lille andel af det globale biomasseforbrug. Derfor arbejder regeringen for at få vedtaget en fælles politik for bæredygtig anvendelse af biomasse i EU.

Der er allerede fokus på dette emne hos Kommissionen og i en række medlemslande. I 2010 offentliggjorde Kommissionen en rapport om krav til bæredygtighed i anvendelsen af biomasse til energiformål. Rapporten indeholder bl.a. en opgørelse over CO₂-effekten af biomasse i el- og varmeproduktion. Inden udgangen af 2011 vil Kommissionen fremlægge en opfølgende rapport om behovet for nye bæredygtighedskriterier og, hvis nødvendigt, med forslag til fælles kriterier. Regeringen opfordrede allerede i sit EU-udspil fra maj 2010 Kommissionen til at formulere en tværgående biomassepolitik med fælles bæredygtighedskriterier.

Det forventes ikke, at udviklingen i Danmark vil gå i retning af at starte produktion på arealer, der ikke allerede er opdyrkede. Størstedelen af det dyrkbare areal i Danmark anvendes i fødevarerproduktionen. Balancen mellem udnyttelsen af det dyrkbare areal til henholdsvis produktion af fødevarer- og energiafgrøder og omfanget af import eller eksport af disse produkter vil afhænge af den fremtidige udvikling af de globale priser på hhv. fødevarer og biomasse til energiudnyttelse.

Det forventes herudover, at en øget produktion af biomasse til energi- og eventuelt andre non-food formål i Danmark hovedsagelig vil finde sted i form af flerårige afgrøder, som vil kunne produceres på en måde, som øger biodiversiteten i forhold til etårige afgrøder og reducerer såvel udslip af drivhusgasser og udvaskningen af næringsstoffer.

I den forbindelse vil der for så vidt angår landbrugsafgrøder, uanset hvilken afgrøde der dyrkes, være en naturlig agronomisk interesse i at bevare dyrkningsjordens frugtbarhed. Det drejer sig både om vedligeholdelse af indholdet af organisk stof og de for planterne nødvendige næringsstoffer og mineraler samt om at undgå tørke, erosion, traktose mm. Det generelle krav om etablering af efterafgrøder på mindst 10 pct. af de arealer, der dyrkes med etårige afgrøder, er et af de anvendte virkemidler for bedrifter, der er større end 10 hektar.

En eventuel risiko for, at hurtigtvoksende energiafgrøder sænker grundvandsstanden, betragtes ikke som et særskilt problem i forhold til andre afgrøder, som den enkelte landmand kan vælge at benytte.

Uanset om der dyrkes flere energiafgrøder eller ej, vil landbrugsproduktionen undergå produktivetsforbedringer (intensivering). Det er nødvendigt af konkurrencehensyn og har en positiv effekt på miljøet i form af mindre behov for plantebeskyttelse og plantenæringsstoffer. Der foreligger ingen dokumentation for, at produktivetsforbedringer inden for de gældende regler har negativ effekt på miljø og dyrevelfærd.

En del biomasse til vedvarende energi må forventes at være træ fra skove. Regeringen vil på EU-niveau arbejde for, at eventuelle kommende bæredygtighedskriterier for biomasse sikrer, at træ til energi hidrører fra bæredygtigt drevne skove.